

Vedlegg 2:

Bærekraftsrapport – systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Innledning

Bærekraftsrapporten viser hvordan direktoratet systematisk og helhetlig arbeider for å redusere våre klimagassutslipp og naturfotavtrykk.

Klimagassregnskapet gir oversikt over virksomhetens direkte og indirekte klimagassutslipp. I et klimagassregnskap beskrives klimagassutslipp i tre ulike avgrensninger (såkalte «scopes»), som dekker både direkte og indirekte utslipp:

1. Direkte utslipp som drivstofforbruk ved reiser
2. Indirekte utslipp som energiforbruk ved elektrisitet og fjernvarme
3. Andre direkte utslipp, som utslipp fra varer og tjenester gjennom anskaffelser

I 2024 rettet vi søkelys på et helhetlig bilde av virksomhetens utslipp. Vi arbeidet med en forenklet vesentlighetsanalyse og analyse av klimautslipp innenfor avgrensning 1 og 2.

Analyse og mål

Vesentlighetsanalyse

Vi har gjennomført en forenklet vesentlighetsanalyse for å avdekke Riksantikvarens klimapåvirkning og fotavtrykk. Målet var å identifisere områder der vi som virksomhet har potensiale til å redusere negativ belastning og håndtere eventuell risiko knyttet til klima og natur. Følgende områder ble identifisert: renovasjon, reiser og transport, strømforbruk og flytteprosjektet.

Som virksomhet har vi retningslinjer for reiser og transport, og kildesortering/renovasjon for å redusere negativ belastning på klima. Flytteprosjektet har satt søkelys på gjenbruk for å minimere vår negative belastning.

I 2024 hadde Riksantikvaren kontor i Dronningens gt. 13 i Oslo - et eldre bygg med sju etasjer. Flyttingen til et nyere bygg med færre etasjer og et mindre samlet areal vil redusere strømforbruket og føre til mindre avfall som følge av nytt arbeidsplasskonsept. Flyttingen gir

oss også et nytt utgangspunkt for avtaler med leverandører, blant annet kantine, renovasjon og rengjøring.

I 2025 vil vi gjennomføre en ny og mer omfattende vesentlighetsanalyse og inkludere bla. utslipp fra IT og datalagring i rapporteringen.

Miljømål

Riksantikvarens HMS-plan for 2023-2024 har miljø- og klimavennlig drift som hovedmål. Tiltakene for å nå dette målet er nærmere beskrevet under.

Sentrale utslippskilder

Kartlegging av våre sentrale utslippskilder og hvilke utslippskilder som kan tallfestes for 2024 er beskrevet under.

Renovasjon

Riksantikvaren fikk ikke ferdigstilt et fullstendig klimaregnskap for renovasjon i 2024. Klimagassutslipp fra renovasjon i våre nye lokaler vil kartlegges og redegjøres for i årsrapport for 2025.

Strømforbruk

Riksantikvarens CO₂-utslipp fra strømforbruk minket med 33 660 CO₂-ekvivalenter fra 2023 til 2024.

Strømforbruk	2023	CO₂-utslipp	2024	CO₂-utslipp
Total	804 370 kWt	12 065 550	802 126 kWt	12 031 890

Tabell 12 oversikt strømforbruk

Reiser og transport

Reiser – innenlands og utenlands, i forbindelse med møter og befaringer utgjør en del av Riksantikvarens virksomhet. Som hovedregel skal vi velge kollektiv transport der dette er mulig. Tallene for reiser i 2024 er hentet fra vår reiseleverandør og er avgrenset til flyreiser. I rapporteringen for 2025 vil vi også kartlegge utslipp i forbindelse med buss, tog og bil.

Fra 2023 til 2024 økte antall flyreiser fra 768 til 1009. Reiseavstanden økte med 217 897 km og CO₂-utslippet økte med 45 211 ekvivalenter.

Økningen fra 2023 til 2024 skyldes hovedsakelig etableringen av programsekretariatet for kirkebevaringsfondet i Trondheim. Dette medførte økt reisevirksomhet for flere medarbeidere mellom Oslo og Trondheim. I 2023 var det 68 flyreiser tur/retur mellom Oslo og Trondheim, mens det i 2024 var 213 flyreiser.

Flyreiser	CO₂-utslipp	Reiseavstand	Antall reiser
2023	109 933	504 583	768

2024	155 144	722 480	1 009
-------------	---------	---------	-------

Tabell 13: Oversikt flyreiser

Flytteprosjektet

Det er laget en sluttrapport og en miljørapport i forbindelse med Riksantikvarens flytteprosjekt. Rapportene vil bli gjennomgått internt.

Arbeid for å redusere utslippene

Retningslinje for reiser og transport

Reiser, møter og befaringer er en viktig del av Riksantikvarens virksomhet. Samtidig har vår digitale kompetanse økt, og møter og andre arrangementer kan gjennomføres digitalt med gode resultater. Vi ønsker å redusere reiseaktiviteten vår og har derfor fastsatt retningslinjer for reiser og transport.

Digitale møter og arrangementer skal ikke erstatte alle reiser, men vi må gjøre individuelle vurderinger i hvert tilfelle. Statens særavtale for reiser innenlands og utenlands fastslår at klimahensyn skal tas ved vurdering av nødvendigheten av en reise. Reisen skal gjennomføres på den hurtigste, rimeligste og mest miljøvennlige måten, forutsatt at dette ikke går på bekostning av effektivitet og sikkerhet. Felles retningslinjer skal sikre enhetlig praksis, og at tjenestereiser skjer på en effektiv, hensiktsmessig og klimavennlig måte.

1. Vurdering av digital løsning

Vi skal alltid vurdere om digitale møter kan erstatte reiser, og hvilke typer møter som egner seg best for digitale plattformer.

2. Vurdering av reiser

Reiser skal gjennomføres på en miljøvennlig måte. Valg av transportmiddel bør vurderes ut fra klimavennlighet, tid og kostnader i hvert enkelt tilfelle. Særavtalen for reiser presiserer at arbeidsgiver og arbeidstaker sammen skal vurdere den mest effektive og rimelige reisemetoden, spesielt ved tvil om transportvalg. Dersom reisen anses nødvendig, skal antall deltakere vurderes og avklares med nærmeste leder på forhånd for å sikre at det er relevant for alle involverte.

Kildesortering

I 2024 gjennomførte vi blant annet: rydde- og kaste dag i forbindelse med flytteprosjektet, etablering av miljøstasjoner i kontorlokalene og oppdatert informasjon til ansatte om kildesortering. Under rydde- og kastedagen ble det prioritert at kildesorteringen ble gjort av renovasjonsleverandør. Dette for å sørge for best mulig kildesortering og derav gjenvinningsgrad.

Veien videre

Bærekraftsrapporteringen for 2025 vil i tillegg til Scope 1 og 2, inkludere Scope 3 – andre direkte utslipp, der vi ser nærmere på utslipp fra varer og tjenester gjennom anskaffelser.

HMS-planen for 2025 – 2026 skal inneholde en mer systematisk vurdering av vår egen energibruk, samt en gjennomgang av lønnsomme og energieffektive løsninger som kan øke vår energifleksibilitet der det er relevant. Planen skal også omfatte tiltak for å redusere klimautslipp både på kort og lang sikt.